

מסכת עירובין

פרק ג'

משנה א'

איזה דברים אינם נחשבים למזון אף על פי שאוכלים או שותים אותם? מים ומלח. לאיזה שלשה דינים זה משנה? 1. לערב עירוב תחומין ולהשתתף בשיתופי מבואות. 2. כסף מעשר שני בירושלים. 3. הנודר מן המזון.

האם עירוב תחומין צריך להיות דוקא דבר שראוי לאכילה? חייב להיות משהו שראוי לאכילה ולפי ת"ק אפילו אם לו עצמו זה אסור, כיון שמותר ליהודי אחר – העירוב כשר, ולפי סומכוס צריך שיהיה מותר לו עצמו לאכול את זה. תן דוגמא לדבר שבו חולקין ת"ק וסומכוס! לערב לישראל בתרומה ת"ק מתיר וסומכוס אוסר. באיזה דבר סומכוס מודה שמותר? לנוזר בין, כיון שאם יישאל לחכם על נזירותו יוכל לאכול בעצמו.

האם צריך להניח את העירוב במקום שיוכל להגיע אליו? כן, צריך שיוכל להגיע אליו. אם כן מפני מה התיירו לערב לכהן בבית הפרס (שדה שנחרש בו קבר)? כיון שיכול לנשוף ולהיכנס בזהירות לא לגעת בעצם. האם מותר להניח עירוב בבית בקברות? לת"ק אסור אף לישראל ולר' יהודה מותר אף לכהן. מה הסבר המחלוקת? 1. אסור להינות מבית הקברות. 2. העירוב קונה שביתה בבין השמשות. 3. מצוות לאו ליהנות ניתנו. ולכן כשמניח העירוב בבין השמשות אין כאן הנאה שמניח העירוב לדבר מצווה ומצוות לאו לא להינות ניתנו, אבל לאחר בין השמשות יש מחלוקת ת"ק ור' יהודה שת"ק סובר שהוא נהנה שזה נשמר בבית הקברות וא"כ אסור להניח עירוב בבית הקברות כי הוא נהנה לאחר בין השמשות ולר"י מותר שסובר שאדם אינו נהנה לאחר בין השמשות בזה שזה נשמר.

משנה ב'

במשנה כתוב שמערבים לכהן בתרומה ובחלה, לפי מי המשנה הזו? לפי סומכוס, כי לפי ת"ק מותר אפילו לישראל.

בידי מי אי אפשר לשלוח עירוב תחומין? חרש שוטה וקטן ומדוע? שאין בהם דעת לומר ולחשוב שכאן תהא שביתתו של פלוני. ובידי מי עוד א"א לשלוח? בידי כותי או צדוקי שלא מודים בדין עירוב ולא בוטח שישבו שפלוני יקנה שביתה או שלא יעשו שליחותם. ומה הדין אם אמר לאחר לקבל את העירוב מהם והוא יניח? העירוב כשר.

משנה ג'

מה הכללים של משנה ג'? א. צריך שיוכל לאכול את העירוב במקום בו הוא קנה שביתה – הוא ועירובו במקום אחד. ב. העירוב קונה שביתה בבין השמשות. ג. כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות אם הוא לצורך מצוה. מה הדין אם הניח את העירוב באילן למעלה מעשרה טפחים ומדוע? אין עירובו עירוב משום שהעירוב ברה"י והוא ברה"ר. ומה הדין אם זה מונח למטה מעשרה? עירוב עירוב כיון שהעירוב בכרמלית והוא ברה"ר וזהו רק איסור שבות להוציא מכרמלית לרה"ר. מה הדין אם הניח בבור ומדוע? עירובו עירוב משום שהבור נמצא בכרמלית וזהו רק איסור שבות להוציא מרה"י לכרמלית. ומה הדין אם הניח על קנה? אם זה קנה מחובר לאדמה אין עירוב עירוב כיון שודאי שיתלש ואם הקנה תלוש עירובו עירוב.

מה הדין אם נתנו בארון וקשר סביבו חבל עם מנעול ואיבד את המפתח? לפי ת"ק כיון שבבין השמשות יכול להביא סכין לקרוע את החבל שזה איסור דרבנן המותר בביה"ש – העירוב כשר. לפי רבי אליעזר הבאת הסכין אסורה מדרבנן כיון שזה טלטול שלא לצורך שימוש רגיל, וכיון שיש כאן 2 איסורים דרבנן לא התירו בבין השמשות, והעירוב פסול.

משנה ד'

מה הדין אם העירוב הושמד או אז למקום שאינו כשר? אם זה לפני שבת – אין כאן עירוב. אם בלילה – העירוב כבר קנה בבין השמשות. ואם ספק מתי זה קרה – לפי רבי מאיר ורבי יהודה, הוא בספק אם יש לו עירוב או לא והפסיד את שני הכיוונים, ולפי רבי יוסי ורבי שמעון אומרים "העמד דבר על חזקתו" והעירוב כשר.

משנה ה'

אדם המסופק לאיזה צד רוצה לעשות עירוב מה יעשה? יניח שני עירובים ויעשה תנאי שלפי מה שיהיה בשבת יתברר איזה מהם הוא העירוב שלו. אם התנה בגלל חכם ובאו חכמים לשני הצדדים מה הדין? לפי ת"ק לאיזה שירצה ילך, ולפי רבי יהודה אם אחד מהם רבו ילך אצל רבו.

משנה ו'

יו"ט הסמוך לשבת האם יכול לערב לכל יום עירוב אחר? לפי רבי אליעזר הם שני ימים נפרדים לגמרי ויכול לחלק אותם איך שירצה, ולפי חכמים הם בספק אם זה יום אחד ארוך או שני ימים נפרדים ולכן מחמירים שיכול לערב רק עירוב אחד לשני הימים יחד, אבל צריך שגם בבין השמשות של היום השני יהיה את העירוב קיים, ואם הוא לא קיים הפסיד את העירוב מהיום השני והוא חמר גמל.

משנה ז' ח'

האם שני הימים של ראש השנה הם ספק קודש ספק חול? לפי רבי יהודה כל יום הוא ספק, ולפי חכמים כיון שלפעמים יש שני ימים קודש בגלל התקנה של "אם באו עדים מן המנחה ולמעלה", הרי שניהם קודש וקדושה אחת.

לאיזה דברים זה משנה? א. עירוב לשני הימים – לפי ר"י אפשר לחלק, ולפי חכמים אי אפשר לחלק אותם. ב. לעשר פירות בתנאי שאם היום יום חול זה מעשר ואם לא אני מעשר רק מחר – לפי רבי יהודה מותר ולפי חכמים אסור. ג. ביצה שנולדה ביום הראשון ר"י מתיר לאכול בשני שודאי אחד מהם חול, וחכמים אוסרים.

משנה ט'

היאך מזכירין את ראש חודש ביום ראש השנה? לפי רבי דוסא בן הרכינס ביום הראשון אומרים "אם היום אם למחר" וביום השני אומרים "אם היום אם אמש", ולפי חכמים לא מזכירים כלל ראש חודש בראש השנה.